

Sygnatura akt: XI GC 659/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 czerwca 2020 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Mariusz Zawicki

Protokolant: Paulina Lebowska

po rozpoznaniu w dniu 4 czerwca 2020 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. T.**

przeciwko (...) **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w J.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.487 (dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt siedem) złotych i 57 (pięćdziesiąt siedem) groszy z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 września 2018 roku;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.017 (jeden tysiąc siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt: XI GC 659/19

Sprawa rozpoznana w postępowaniu uproszczonym

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 lutego 2019 roku powód R. T. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w J. kwoty 2.487,57 złotych. Wniósł również o zasądzenie od pozwanego, na jego rzecz, zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu podano, że strony zawarły umowę transportową, wynagrodzenie powoda miało być płatne w złotych, powód zrealizował zlecenie, przewiózł przesyłkę, wystawił fakturę. Pozwany zgłosił reklamację, obciążył powoda karą umową za opóźnienie w dostarczeniu towaru. Powód powołał się na niezłożenie przez pozwanego pisemnego zastrzeżenia. Pozwany zapłacił powodowi część wynagrodzenia, po nieskutecznym zdaniem powoda potrąceniu.

W sprawie wydano nakaz zapłaty (karta 29).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty (kart 33) pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda, na jego rzecz, kosztów procesu. Powołał się na ogromne opóźnienie w dostawie przesyłki. Wskazał na uszkodzenie towaru. A. G. (zleceniodawca) obciążyła pozwanego notą obciążeniową na kwotę 575 euro. Zdaniem pozwanego zgłosił odpowiednie roszczenie z tytułu opóźnienia we właściwym czasie, przed upływem 21 dni.

W toku postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Umową z dnia 6 czerwca 2018 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w J. zleciła R. T. przewoźnikowi przewóz artykułów ogrodniczych z betonu z miejscowości w (...) N. do miejscowości V. w (...). Umowę zawarto za pośrednictwem komunikatora.

Załadunek miał odbyć się 18 czerwca 2018 roku do godziny 15.00 a rozładunek w dniu 21 czerwca 2018 roku. Wynagrodzenie ustalono na 950 euro, płatne w złotych według kursu średniego NBP z dnia załadunku w terminie 60 dni od dnia doręczenia faktury VAT. Przedsiębiorca R. T. ładunek odebrał i dostarczył go do miejsca rozładunku. W dokumentach przewozowych nie zgłoszono żadnych uwag co do przewozu i ładunku. Przewoźnik wystawił fakturę VAT z dnia 27 czerwca 2018 roku na kwotę 5.011,35 złotych z terminem płatności do dnia 13 września 2018 roku.

Faktycznie rozładunek opóźnił się o 6 dni.

Strony nie zawarły umowy na piśmie.

Pismem datowanym na dzień 13 lipca 2018 roku, doręczonym powodowi w dniu 30 lipca 2018 roku spółka zgłosiła powodowi reklamację wskazując na opóźnienie w rozładunku oraz koszty poniesione przez klienta pozwanego. Powołując się na ust. 8 i 9 warunków zlecenia pozwany obniżył o połowę wynagrodzenie powoda. Powód reklamację uznał za niezasadną. Notą obciążeniową z dnia 24 lipca 2018 roku pozwany obciążył powoda kwotą 575 euro wskazując na nieterminowe dostarczenie towaru. W dniu 13 września 2018 roku pozwany uiścił na rzecz powoda część wynagrodzenia w kwocie 1.608,26 złotych. Po wezwaniu do zapłaty pozwany uiścił na rzecz powoda kwotę 915,52 złotych, zalegając z zapłatą 2.487,57 złotych.

Spółka (...) zleciła powodowi, jako podwykonawcy transport, który był przedmiotem umowy spółki i (...).

A. G., na skutek nieterminowego transportu obciążyła pozwaną kwotą 575 euro.

Dowód:

- wydruk z komunikatora, karta 39 – 41;
- zlecenie, karta 10;
- warunki zlecenia, karta 11;
- list cmr karta 12;
- specyfikacja, karta 13;
- faktura, karta 14;
- potwierdzenie przyjęcia towaru karta 15;
- faktura, karta 16;
- pismo, karta 20;
- reklamacja karta 18;
- pismo karta 19;
- nota obciążeniowa karta 22;
- wezwania do zapłaty karta 23 – 25, 27;
- „propozycja” kompensaty, karta 26;

- wiadomości e-mail, karta 43 – 44v;
- faktura karta 45;
- nota obciążeniowa, karta 45v;
- polecenie księgowania, karta 46;
- zeznania świadka T. I. karta 120 płyta CD;

Pismem z dnia 11 lutego 2019 roku spółka (...) potrąciła z należnością R. T. kwotę 2.487,57 złotych – wskazując na opóźnienie 6 dni w dostawie.

Dowód:

- pismo, karta 47;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w całości zasadne.

Sąd oparł się na dokumentach, których prawdziwości nie kwestionowały strony. Zeznania świadka były mało konkretne, mało przydatne dla ustalenia stanu faktycznego.

W sprawie nie był sporny fakt zawarcia umowy, daty odbioru i dostawy towaru, fakt dostarczenia towaru po terminie. Nie była sporna wysokość wynagrodzenia powoda, fakt częściowego zaspokojenia tego wynagrodzenia przez pozwaną. W zakresie waluty wynagrodzenia, miało ono wynieść 950 euro, płatne w złotych według kursu NBP na dzień rozładunku. Wynika to z treści zlecenia transportowego (karta 10) oraz ust. 5 ogólnych warunków zlecenia (karta 11).

Sporna była skuteczność potrącenia i obniżenia wynagrodzenia powoda.

Transport odbył się na drodze z miejscowości w (...) do miejscowości w (...). Za podstawę prawną orzekania w niniejszej sprawie należało przyjąć konwencję o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956 r. (Dz.U. 1962 Nr 49, poz. 238 - dalej konwencja CMR). Zgodnie z art. 1 konwencji CMR stosuje się ją do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. W związku z tym przepisy konwencji CMR znajdują zastosowanie do łączącego strony stosunku prawnego i mają pierwszeństwo przed przepisami prawa krajowego.

Jednakże należy podkreślić, iż co do kwestii nieuregulowanych w konwencji stosuje się przepisy ustawy polskiej regulującej umowę przewozu, którymi są kodeks cywilny oraz ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz.U. z 2012 r. poz. 1173). Sama ustawa prawo przewozowe stanowi w art. 1 ust. 3, iż jej przepisy stosuje się do przewozów międzynarodowych, jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej. Wreszcie w zakresie nieuregulowanym w ww. aktach prawnych znajdują zastosowanie kodeksu cywilnego regulujące umowę przewozu (art. 775 k.c.). Zgodnie zaś z art. 774 k.c. Przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy.

Stosownie do treści art. 23 ust. 5 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956 roku – w razie opóźnienia dostawy, jeżeli osoba uprawniona udowodni, że wynikła stąd dla niej szkoda, przewoźnik obowiązany jest zapłacić odszkodowanie, które nie może przewyższyć kwoty przewoźnego. Wobec brzmienia przywołanej normy oraz normy art. 40 ust 1 konwencji, stanowiącej, że z zastrzeżeniem postanowień artykułu 40 jest nieważna i pozbawiona mocy każda klauzula, która pośrednio lub bezpośrednio naruszałaby

postanowienia niniejszej Konwencji, nieważność takich klauzul nie pociąga za sobą nieważności pozostałych postanowień umowy wynika, że na gruncie konwencji CMR zastrzeżenie kary umownej, jak uczyniła to pozwana, nie było skuteczne.

Stąd przejść należy na przepisy wyżej opisane. Na gruncie zarzutów powoda, w kontekście brzmienia cytowanej normy art. 23 ust. 5 Konwencji CMR podmiotem uprawnionym do żądania odszkodowania za szkodę spowodowaną opóźnieniem w doręczeniu przesyłki, w myśl normy art. 75 ust. 3 pkt 2 litera b byłby podmiot niebędący stroną niniejszego procesu – a jest nim podmiot wymieniony w zleceniu i liście przewozowym.

Wobec niepełnego uregulowania stosownych instytucji (jak choćby odszkodowanie) przejść należy na grunt przepisów prawa krajowego w zakresie częściowo kontraktu, jak i deliktu. Niniejsze stanowi o legitymacji pozwanej do dochodzenia odszkodowania od powódki a zatem skutecznego potrącenia wierzytelności wzajemnej (powstałej z tytułu szkody).

Zgodnie z treścią art. 498 § 1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. W myśl § 2 przywołanej normy - wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Norma art. 499 k.c. stanowi, że potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie.

Rzeczą sądu było zatem ustalenie skuteczności potrącenia. Do złożenia oświadczenia o potrąceniu materialnoprawnego doszło faktycznie (oświadczenie o potrąceniu karta 47).

Skuteczność potrącenia zbadać należy w świetle zarzutów strony powodowej wyartykułowanych w piśmie z dnia 5 czerwca 2019 roku (karta 58). Powód podniósł wprost (twierdzenia i zarzuty powoda karta 58v), że pozwany nie udowodnił aby wskutek opóźnienia w dostarczeniu przesyłki sam poniósł szkodę, która stanowiłaby następstwo szkody odbiorcy. Zasadnie wskazał, że należałoby przedstawić odpowiednie dokumenty źródłowe na okoliczność zasadnego obciążenia pozwanego kwotą 575 euro przez jego kontrahenta. Sam fakt obciążenia pozwanego kwotą 575 euro (karta 45v), zaksięgowanie tej kwoty przez pozwanego (karta 46) zostały przez powoda wykazane.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego sąd wskazuje, że okoliczności te nie zostały wykazane przez pozwanego. Samo złożenie oświadczenia o potrąceniu nie przesądza o jego skuteczności. O ile w istocie opóźnienie w dostawie nastąpiło (niesporne), to jednak miało ono wywołać określone i konkretnie finansowo wymierne konsekwencje. Nie sposób ustalić ich na podstawie zgromadzonego w aktach sprawy materiału dowodowego. Strona pozwana przedstawiła dowód z zeznań świadka na okoliczność pomniejszenia wynagrodzenia pozwanej o przedmiotowe 575 euro. Trudno jednak zweryfikować tę okoliczność nie dysponując dokumentami uprawniającymi kontrahenta pozwanej do obciążenia pozwanego spółki karą. W takim układzie, przyjmując bezkrytycznie sam fakt obciążenia pozwanej pewnymi kosztami za zasadny (co do zasady i co do wysokości) pozbawionoby powoda możliwości ustalenia zasadności takiego obciążenia tak co do wysokości jak i co do zasady. Brak jest dokumentów źródłowych na okoliczność ustalenia tak zasady jak i wysokości kwoty obciążenia (575 euro), którą to kwota miała być obciążona pozwana spółka przez jej kontrahenta.

Wskazać należy, iż gdyby dokument prywatny w postaci noty obciążeniowej (karta 45v) miał stanowić dowód dla sądu na okoliczność bezkrytycznego przyjęcia zasadności obciążenia pozwanej karą, powódka pozbawiona byłaby możliwości oceny zasadności tego obciążenia. Nie można bowiem wykluczyć w kontekście twierdzeń powódki o tym, że w podobnych sprawach notorycznie dochodzi do bezzasadnych obciążeń, że pozwana zaakceptowała obciążenie bez żadnej podstawy prawnej i faktycznej. Sąd przyjął, że pozwana wykazała, że sama obniżyła swoje wynagrodzenie o kwotę z noty obciążeniowej tytułem opóźnienia wywołanego działaniem powoda, dla sądu okoliczność ta jednak pozbawiona jest znaczenia w kontekście braku wykazania przez pozwaną związku przyczynowego między działaniem powoda (opóźnieniem) a wystąpieniem szkody a przede wszystkim jej wysokością. W nocie obciążeniowej (karta 45v)

powołano się co prawda na umowę mailową – z dokumentów w aktach sprawy (dokumentacja mailowa karta 43-44v) nie wynika, aby sposób ustalenia tego obciążenia został uregulowany a warunki takiego obciążenia wystąpiły.

Aby dodatkowo wyjaśnić powyższe, sąd wskazuje, że sąd uznając za zasadne stanowisko pozwanej (czego w sprawie niniejszej sąd nie czyni) musiałby uznać w przedmiotowej sprawie skuteczność każdego potrącenia w każdej wysokości.

Rzeczą pozwanego było bowiem wykazać wysokość poniesionej szkody. Jak sąd wskazywał już wyżej, zapłata na rzecz podmiotu trzeciego kary w kwocie 575 euro bez podstawy prawnej i faktycznej nie stanowi podstawy żądania zapłaty tej kwoty od powoda.

Rację ma powód, że pozwany, składając reklamację, nie dotrzymał terminu 21 dni. Złożona reklamacja nie dotarła do powoda przed upływem 21 dni. (art. 30 ust. 3 konwencji CMR). Przyjąć z tego względu należy, że ewentualna wiarygodność pozwanego wobec powoda w związku z opóźnieniem w dostawie wygasła.

Przesyłka miała być doręczona 21 czerwca 2018 roku, doręczono ją 27 czerwca 2018 roku, termin 21 dni upływał zatem 18 lipca 2018 roku, przy czym pozwana wysłała przesyłkę 17 lipca 2018 roku, doręczono ją powodowi po dniu 18 lipca 2018 roku po terminie – a to z uwagi na treść art. 61 §1 k.c.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w wyroku. Orzeczenie o odsetkach oparte jest o normę art. 481 k.c.;

Powód sprawę wygrał w całości, stąd koszty procesu zasądzone na jego rzecz od pozwanej w myśl normy art. 98 k.p.c. Na koszty te składa się opłata od pełnomocnictwa 17 złotych, opłata od pozwu 100 złotych i wynagrodzenie adwokata – pełnomocnika w kwocie 900 złotych.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)